

Dosarul nr. 3ra-897/18

Prima instanță: Judecătoria Chișinău, sediul Rîșcani (jud: L. Hoplevițaia)
Instanța de apel: Curtea de Apel Chișinău (jud: N. Simciuc, I. Cotruță, M. Guzun)

DECIZIE

22 august 2018

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții Supreme de Justiție

în componența:

Președintele ședinței, judecătorul
judecătorii

Oleg Sternioală
Iurie Bejenaru
Nicolae Craiu
Victor Burduh
Mariana Pitic

examinând recursul declarat de Andrei Rusnak,
în cauza civilă la cererea de chemare în judecată depusă de către Andrei Rusnak împotriva Serviciului Fiscal de Stat și lui Sergiu Croitoru cu privire la restabilirea dreptului de acces la informație, obligarea prezentării informației și repararea prejudiciului moral,

împotriva deciziei din 17 octombrie 2017 a Curții de Apel Chișinău, prin care a fost admis apelul declarat de către Serviciul Fiscal de Stat, a fost casată hotărârea din 05 aprilie 2017 a Judecătoriei Chișinău, sediul Rîșcani și a fost emisă o nouă hotărâre,

c o n s t a t ă:

La data de 07 februarie 2017 Andrei Rusnak a depus cerere de chemare în judecată împotriva Serviciului Fiscal de Stat și lui Sergiu Croitoru cu privire la restabilirea dreptului de acces la informație, obligarea prezentării informației și repararea prejudiciului moral.

În motivarea acțiunii reclamantul a indicat că, la data de 13 ianuarie 2017 a depus la Inspectoratul Fiscal de Stat pe mun. Chișinău petiția nr. R-11.17, prin care a comunicat faptele presupusei desfășurări a activității de antreprenariat neautorizate și a solicitat informația referitor la rezultatul examinării petiției sale și, anume, data efectuării controlului, articolul aplicat, mărimea sancțiunii și numărul procesului-verbal cu privire la contravenție.

A menționat că, prin răspunsul Inspectoratului Fiscal de Stat pe mun. Chișinău nr. 01-10/10-10-6 din 31 ianuarie 2017, întocmit de către Sergiu Croitoru, i-a fost prezentat doar o parte din informația solicitată, fără a-i fi comunicat mărimea sancțiunilor aplicate în baza proceselor-verbale cu privire la contravenție, care au fost întocmite.

A specificat că, executorul răspunsului a ignorat prevederile legislației în vigoare și recomandările Inspectoratului Fiscal de Stat pe mun. Chișinău, expuse în scrisoarea nr. 01-06-07-378-3061 din 10 septembrie 2015, adresată direcțiilor administrare fiscală ale municipiului, conform căreia petițiile contribuabililor urmează a fi examinate minuțios și cu maximă diligență, or, nefurnizarea completă și corespunzătoare a informației solicitate de petiționar pot avea consecințe neplăcute pentru organul fiscal.

A accentuat că, pîrîtul nu a respectat prevederile Legii privind accesul la informație, astfel, fiindu-i lezat dreptul constituțional de a accesa orice informație de interes public, totodată a încălcat prevederile Legii cu privire la funcția publică și statutul funcționarului public.

A susținut că, cauzarea prejudiciului moral se datorează faptului neoferirii informațiilor oficiale solicitate, precum și faptului că a fost nevoit să se adreseze instanței de judecată pentru protecția drepturilor sale, să piardă timpul personal pentru a se deplasa la instanța de judecată pentru a-și proteja drepturile.

A relevat că, comportamentul și atitudinea abuzivă a autorității publice a avut un caracter intenționat. Astfel, acțiunile ilegale intenționate ale autorității publice le interpretează ca o știrbire a onoarei și demnității sale. Mai mult ca atât, consideră că lezarea drepturilor sale cetățenești, precum și examinarea necorespunzătoare a petiției sale constituie o desconsiderare a personalității sale.

A solicitat restabilirea dreptului său de acces la informație lezat prin răspunsul nr. 01-10/10-10-6 din 31 ianuarie 2017 la petiția nr. R-11.17 din 13 ianuarie 2017, obligarea pârâtului de a-i prezenta informația cu privire la mărimea sancțiunilor aplicate în baza proceselor-verbale cu privire la contravenție, care au fost întocmite și încasarea în mod solidar de la pârâți a sumei de 1000 de lei, cu titlu de prejudiciu moral.

Prin hotărârea din 05 aprilie 2017 a Judecătoriei Chișinău, sediul Rîșcani a fost admisă parțial acțiunea depusă de Andrei Rusnak, a fost constată încălcarea de către Inspectoratul Fiscal de Stat pe mun. Chișinău a dreptului lui Andrei Rusnak de acces la informație, manifestat prin prezentarea unui răspuns incomplet nr. 01-10/10-10-6 din 31 ianuarie 2017 la petiția reclamantului din 13 ianuarie 2017 și a fost obligat Serviciul Fiscal de Stat să prezinte lui Andrei Rusnak informația solicitată în baza petiției din 13 ianuarie 2017 și, anume, să comunice mărimea sancțiunilor contravenționale aplicate în baza proceselor-verbale cu privire la contravenție nr. MF 089032 din 27 ianuarie 2017 și nr. MF 089033 din 27 ianuarie 2017. În rest acțiunea a fost respinsă.

Prin decizia din 17 octombrie 2017 a Curții de Apel Chișinău a fost admis apelul declarat de către Serviciul Fiscal de Stat, a fost casată hotărârea primei instanțe și a fost emisă o nouă hotărâre, prin care acțiunea depusă de către Andrei Rusnak a fost respinsă ca neîntemeiată.

La data de 19 februarie 2018 Andrei Rusnak a declarat recurs împotriva deciziei instanței de apel, solicitând admiterea acestuia, casarea deciziei instanței de apel și menținerea hotărârii primei instanțe.

În motivarea recursului a indicat că, instanța de apel nu a aplicat legea care trebuia să fie aplicată, dar a aplicat o lege care nu trebuia să fie aplicată.

A menționat că, conform art. 3 din Legea nr. 133 din 08 iulie 2011 privind protecția datelor cu caracter personal, date cu caracter personal – orice informație referitoare la o persoană fizică identificată sau identificabilă (subiect al datelor cu caracter personal). Persoana identificabilă este persoana care poate fi identificată, direct sau indirect, prin referire la un număr de identificare sau la unul ori mai multe elemente specifice identității sale fizice, fiziologice, psihice, economice, culturale sau sociale.

A susținut că, concluzia instanței de apel precum că, sancțiunile contravenționale constituie categorii speciale de date cu caracter personal este întemeiată doar în cazul existenței persoanei fizice identificate sau identificabile. Astfel, având în vedere că, mărimea sancțiunii contravenționale nu permite de a identifica persoana fizică, lipsește datele cu caracter personal, precum și subiectul datelor cu caracter personal.

La data de 23 iunie 2018 Serviciul Fiscal de Stat a depus referință, prin care a solicitat ca recursul să fie considerat inadmisibil.

În conformitate cu art. 440 alin. (2) Codul de procedură civilă, completul din 3 judecători prin încheierea din 18 iulie 2018 a considerat recursul admisibil și a dispus examinarea fondului de un complet din 5 judecători.

În conformitate cu art. 444 Codul de procedură civilă, recursul se examinează fără înștiințarea participanților la proces.

Studiind materialele dosarului, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție consideră recursul întemeiat și care urmează a fi admis cu casarea deciziei instanței de apel și menținerea hotărârii primei instanțe din următoarele considerente.

În conformitate cu art. 445 alin. (1) lit. f) Codul de procedură civilă, instanța, după ce judecă recursul, este în drept să admită recursul, să caseze decizia instanței de apel și să mențină hotărârea primei instanțe.

Pe parcursul examinării cauzei s-a constatat că, la data de 13 ianuarie 2017 Andrei Rusnak s-a adresat la Inspectoratul Fiscal de Stat pe mun. Chișinău cu o petiție, prin care a informat despre desfășurarea activității de antreprenariat neautorizate pe str. M. Costin, 19/2 și bd. Moscova, 14/1, mun. Chișinău și a solicitat informația referitor la rezultatul examinării petiției sale și, anume, data efectuării controlului, articolul aplicat și mărimea sancțiunii, precum și numărul procesului-verbal cu privire la contravenție.

Prin răspunsul nr. 01-10/10-10-6 din 31 ianuarie 2017 Inspectoratul Fiscal de Stat pe mun. Chișinău i-a comunicat adresele constatării încălcărilor, încălcările comise, nr. proceselor-verbale întocmite, datat constatării încălcărilor și articolele din Codul contravențional, care vor fi aplicate.

Înaintând prezenta cerere de chemare în judecată, Andrei Rusnak a solicitat restabilirea dreptului său de acces la informație lezat prin răspunsul nr. 01-10/10-10-6 din 31 ianuarie 2017 la petiția nr. R-11.17 din 13 ianuarie 2017, obligarea Inspectoratului Fiscal de Stat pe mun. Chișinău de a-i prezenta informația cu privire la mărimea sancțiunilor aplicate în baza proceselor-verbale cu privire la contravenție, care au fost întocmite și încasarea în mod solidar de la Inspectoratul

Fiscal de Stat pe mun. Chişinău și Sergiu Croitoru a sumei de 1000 de lei, cu titlu de prejudiciu moral.

Prima instanță, fiind investită cu judecarea prezentei cauze, a ajuns la concluzia temeiniciei parțiale a acțiunii, constatând încălcarea de către Inspectoratul Fiscal de Stat pe mun. Chişinău a dreptului lui Andrei Rusnak de acces la informație, manifestat prin prezentarea unui răspuns incomplet nr. 01-10/10-10-6 din 31 ianuarie 2017 la petiția acestuia din 13 ianuarie 2017 și a fost obligat Serviciul Fiscal de Stat să prezinte lui Andrei Rusnak informația solicitată în baza petiției din 13 ianuarie 2017 și, anume, să comunice mărimea sancțiunilor contravenționale aplicate în baza proceselor-verbale cu privire la contravenție nr. MF 089032 din 27 ianuarie 2017 și nr. MF 089033 din 27 ianuarie 2017, în rest respingând acțiunea.

Ulterior, instanța de apel, fiind investită cu judecarea apelului declarat de către Serviciul Fiscal de Stat, a ajuns la concluzia temeiniciei acestuia, casând hotărârea primei instanțe și pronunțând o nouă hotărâre, prin care a respins acțiunea ca neîntemeiată.

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție, analizând materialele anexate la dosar, în coraport cu legislația în vigoare ce guvernează raportul juridic litigios, a ajuns la concluzia că, soluția dată de către instanța de apel este greșită.

Conform art. 4 alin. (1) din Legea nr. 982-XIV din 11 mai 2000 privind accesul la informație, oricine, în condițiile prezentei legi, are dreptul de a căuta, de a primi și de a face cunoscute informațiile oficiale.

Art. 5 alin. (1) și (2) din Legea enunțată prevede că, subiecți sunt furnizorul de informații și solicitantul informației. Furnizori de informații, adică posesori ai informațiilor oficiale, obligați să le furnizeze solicitanților în condițiile prezentei legi, sunt autoritățile publice centrale și locale - autoritățile administrației de stat, prevăzute în Constituția Republicii Moldova și anume: Parlamentul, Președintele Republicii Moldova, Guvernul, administrația publică, autoritatea judecătorească; instituțiile publice centrale și locale - organizațiile fondate de către stat în persoana autorităților publice și finanțate de la bugetul de stat, care au ca scop efectuarea atribuțiilor de administrare, social-culturale și altor atribuții cu caracter necomercial; persoanele fizice și juridice care, în baza legii sau a contractului cu autoritatea publică ori instituția publică, sunt abilitate cu gestionarea unor servicii publice și culeg, selectează, posedă, păstrează, dispun de informații oficiale, inclusiv de informații cu caracter personal.

Conform art. 6 din Legea enunțată, informații oficiale sunt considerate toate informațiile aflate în posesia și la dispoziția furnizorilor de informații, care au fost elaborate, selectate, prelucrate, sistematizate și/sau adoptate de organe ori persoane oficiale sau puse la dispoziția lor în condițiile legii de către alți subiecți de drept. Drept documente purtătoare de informații sunt considerate orice hârtie sau alt material pe care există un înscris; o hartă, un plan, un desen, o fotografie; orice hârtie sau alt material pe care sunt marcaje, figuri, simboluri sau perforări care au un sens pentru persoanele calificate să le interpreteze; orice obiect sau material din care pot fi reproduse sunete, imagini sau înscrisuri cu sau fără ajutorul unui alt articol sau mecanism; orice alt înregistrator de informație apărut ca rezultat al progresului tehnic; orice copie sau reproducere a purtătorilor de informații menționați.

Informațiile oficiale nedocumentate, care se află în posesia furnizorilor (persoanelor responsabile ale acestora), vor fi puse la dispoziția solicitanților în ordine generală.

Conform art. 11 alin. (1) pct. 2)-4) din aceeași Lege, furnizorul de informații, în conformitate cu competențele care îi revin, este obligat să garanteze liberul acces la informație, să respecte limitările accesului la informație, prevăzute de legislație, în scopul protejării informației confidențiale, vieții private a persoanei și securității naționale și să respecte termenele de furnizare a informației, prevăzute de lege.

Din materialele dosarului rezultă că, prin scrisoarea nr. 01-06-07-378-3061 din 10 septembrie 2015 Inspectoratul Fiscal de Stat pe mun. Chișinău a comunicat Direcțiilor administrare fiscală Centru, Buiucani, Rîșcani, Ciocana și Botanica faptul că, prin petițiile înregistrate la toate Direcțiile administrare fiscală teritoriale, Andrei Rusnak aduce la cunoștință autorității fiscale adresele, unde se desfășoară în viziunea acestuia comerț stradal neautorizat, astfel, solicitând, în temeiul art. 440 alin. (3) din Codul contravențional, verificarea adreselor respective, precum și întreprinderea măsurilor prevăzute de Codul contravențional. De asemenea, el solicită informarea despre rezultatul măsurilor întreprinse, cu furnizarea informației concrete și, anume, data întocmirii procesului-verbal cu privire la contravenție, adresa unde a fost constatată fapta contravențională, articolul aplicat și mărimea amenzii, precum și numărul procesului-verbal cu privire la contravenție.

Totodată, Inspectoratul Fiscal de Stat pe mun. Chișinău le-a comunicat că, informația solicitată de către Andrei Rusnak nu constituie informație cu accesibilitate limitată, fapt ce se confirmă și prin scrisoarea Centrului Național pentru Protecția Datelor cu Caracter Personal nr. 04-14/1459 din 14 noiembrie 2014, în care a fost menționat expres că, data întocmirii și numărul procesului-verbal cu privire la contravenție, articolul și sancțiunea pentru fapta comisă, locul săvârșirii faptei contravenționale și numele agentului constatatator nu constituie date cu caracter personal.

Având în susținere prevederile normelor enunțate și reieșind din conținutul răspunsului acordat lui Andrei Rusnak la petiția acestuia, se constată că, intimatul a fost îndreptățit de a limita accesul la informații doar în condițiile art. 7 din Legea privind accesul la informație, care reglementează informațiile oficiale cu accesibilitate limitată, cu condiția că limitarea protejează un interes legitim și este necesară într-o societate democratică.

La caz, însă, furnizorul de informații, Inspectoratul Fiscal de Stat pe mun. Chișinău nu a indicat temeiul legal al limitării accesului recurentului la informația solicitată și, anume, mărimea sancțiunilor contravenționale aplicate în baza proceselor-verbale cu privire la contravenție nr. MF 089032 din 27 ianuarie 2017 și nr. MF 089033 din 27 ianuarie 2017.

Mai mult, Inspectoratul Fiscal de Stat pe mun. Chișinău, prin răspunsul oferit recurentului, nici nu a justificat necesitatea limitării accesului la această informație și nici scopul acestei limitări.

De altfel, este cert că, Inspectoratul Fiscal de Stat pe mun. Chișinău, ca deținător de informație, cu încălcarea prevederilor legale, nu a furnizat informația solicitată de către Andrei Rusnac și, anume, nu a indicat mărimea sancțiunilor contravenționale aplicate în baza proceselor-verbale cu privire la contravenție nr. MF 089032 din 27 ianuarie 2017 și nr. MF 089033 din 27 ianuarie 2017.

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție ține să menționeze că, sunt neîntemeiate argumentele intimatului, reținute și de instanța de apel, precum că, conform art. 8 din Legea privind accesul la informație și art. 6 din Legea nr. 133 din 08 iulie 2011 privind protecția datelor cu caracter personal, datele cu privire la sancțiunile contravenționale, fiind o varietate a categoriilor speciale de date cu caracter personal, sunt cu accesibilitate limitată, iar prelucrarea acestora este interzisă, excepțiile fiind reglementate exhaustiv prin lege.

La caz, se reține că, pentru ca informația să fie considerată cu caracter personal, este necesară existența următoarelor condiții:

- informația să se refere la o persoană privată;
- persoana privată să fie identificată sau identificabilă. Se consideră că persoana este identificabilă atunci când se cunosc datele de identificare ale acesteia (nume, prenume, patronimic). Se consideră identificabilă persoana în privința căreia există suficiente indicii pentru a fi identificată;
- dezvăluirea informației să constituie o violare a intimității persoanei, prin care se înțelege că divulgarea informației deținută de posesor ar fi în măsură să aducă atingere vieții particulare și de familie a persoanei fizice vizate.

În speță, recurentul Andrei Rusnak nu a solicitat prezentarea informației referitor la numele și/sau denumirea contravenientului și datele de identificare ale acestuia, ci doar referitor la mărimea sancțiunii contravenționale aplicate, ceea ce reprezintă informație de interes public.

Reieșind din cele constatate, instanța de recurs conchide că, prima instanță corect a concluzionat că, nefurnizarea completă și corespunzătoare a informației solicitate produce efecte juridice, împiedicându-l în cazul dat pe Andrei Rusnak să-și realizeze un interes al său, interes ce face obiectul cererii, la care nu a primit răspunsul complet și prin urmare, temeinic și legal a admis parțial acțiunea, a constatat încălcarea de către Inspectoratul Fiscal de Stat pe mun. Chișinău a dreptului lui Andrei Rusnak de acces la informație, manifestat prin prezentarea unui răspuns incomplet nr. 01-10/10-10-6 din 31 ianuarie 2017 la petiția acestuia din 13 ianuarie 2017 și a obligat Serviciul Fiscal de Stat să prezinte lui Andrei Rusnak informația solicitată în baza petiției din 13 ianuarie 2017 și, anume, să comunice mărimea sancțiunilor contravenționale aplicate în baza proceselor-verbale cu privire la contravenție nr. MF 089032 din 27 ianuarie 2017 și nr. MF 089033 din 27 ianuarie 2017.

Astfel, din considerentele menționate, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a admite recursul, de a casa decizia instanței de apel și de a menține hotărârea primei instanțe.

În conformitate cu art. 445 alin. (1) lit. f), art. 445 alin. (3) CPC, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție

d e c i d e:

Se admite recursul declarat de către Andrei Rusnak.

Se casează decizia din 17 octombrie 2017 a Curții de Apel Chișinău și se menține hotărârea din 05 aprilie 2017 a Judecătoriei Chișinău, sediul Rîșcani în cauza civilă la cererea de chemare în judecată depusă de către Andrei Rusnak împotriva Serviciului Fiscal de Stat și lui Sergiu Croitoru cu privire la restabilirea dreptului de acces la informație, obligarea prezentării informației și repararea prejudiciului moral.

Decizia este irevocabilă.

Președintele ședinței,
judecătorul

Oleg Sternioală

judecătorii

Iurie Bejenaru

Nicolae Craiu

Victor Burduh

Mariana Pitic